

ВИСНОВОК

наукового керівника

щодо дисертації Гряника Антона Володимировича
на тему: «Розвиток ринку інформаційно-комунікаційних технологій в
умовах цифрової економіки»
на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 051 «Економіка»

Гряник А.В. за період навчання в аспірантурі проявив себе як цілеспрямований, наполегливий та вдумливий здобувач. Має хист до наукової роботи.

Аспірантом Гряником А.В. повністю виконано індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи.

В межах виконання індивідуального навчального плану здано усі передбачені освітньо-науковою програмою екзамени і заліки, пройдено у повному обсязі педагогічну практику.

Аспірантом Гряником А.В. здобуто глибокі знання зі спеціальності «Економіка», набуто практичні навички та сформовано інтегральну компетентність: здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Проявив себе наполегливим, відповідальним науковцем, своєчасно виконував усі розділи індивідуального навчального плану, відвідував лекції та семінарські заняття, які проводили науково-педагогічні працівники факультету.

Аспірант Гряник А.В. оволодів загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду.

Під час виконання освітньо-наукової програми Гряник А.В. набув універсальних навичок дослідника, зокрема: усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою; застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності; організації та проведення навчальних занять.

Гряник А.В. здобув мовні компетентності, достатні для представлення та обговорення результатів власної наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формах, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

Аспірантом Гряником А.В. здобуто необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, оволодів методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провів власне наукове дослідження, результати якого мають новизну, теоретичне та практичне значення.

Відповідально ставився до поставлених завдань. Зокрема, своєчасно і в повному обсязі провів усі види досліджень із застосуванням сучасних та інформативних методів дослідження.

Дисертація виконана на актуальну тему в межах планової теми НДР кафедри економічної теорії та економічних методів управління економічного факультету «Сучасна господарська система: інформаційно-комунікаційні імперативи посткризового розвитку» (номер державної реєстрації 0121U100453),

де особисто дисертантом розкрито сутність ринку товарів і послуг у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, окреслено специфіку його функціонування в умовах цифрової економіки, а також поглиблено розуміння даного ринку крізь призму конкретних товарів і послуг, що виступають невід'ємним компонентом соціально-економічного розвитку.

В процесі дослідження отримано низку наукових результатів, які у своїй сукупності забезпечили розв'язання актуального наукового завдання розкриття впливу цифровізації соціально-економічних процесів на систему соціального захисту населення. Серед цих результатів слід відзначити наступні:

- обґрунтування нового методологічного підходу щодо коригування оцінки розмірів ринку ІКТ шляхом використання нового показника - коефіцієнту реекспорту, який може бути застосований для оцінки реекспортних операцій в країнах, що не надають повної інформації про обсяги реекспорту;

- удосконалення класифікації взаємодій між суб'єктами ринку ІКТ шляхом виділення 4 суб'єктів (держава, світ, бізнес, громадянин), 7 форм їх взаємодії та розподілу сукупності взаємодій між цими формами;

- розвиток наукових уявлень щодо кластеризації ринку ІКТ шляхом виділення 4 кластерів («Послідовне зростання», «Поступове падіння», «Унікальна поведінка», «Стабільна динаміка») і розкриття їх сутнісних ознак;

- уточнення структурування ринку ІКТ на основі застосування чотирьохелементної бізнес-моделі Smooth-Eratic-Intermittent-Lumpy з метою його коректної сегментації;

- систематизація товарних потоків на ринку ІКТ на основі виділення 4 рівнів аналізу (глобальний, регіональний, міжнародний, локальний) і розкриття їхніх особливостей на прикладі ринку смартфонів.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що вони поглиблюють наукові уявлення про функціонування сучасного ринку ІКТ та містять удосконалений автором інструментарій його дослідження.

Розроблений автором підхід до розрахунку коефіцієнтів реекспорту дозволить переглядати конкурентні рейтинги провідних країн-експортерів товарів. Це є особливо важливим в умовах цифрової економіки, оскільки розвиток торгівлі досяг рівня, коли країни здатні утримувати конкурентну перевагу за рахунок того, що виконують функції проміжного логістичного центру.

Окремі результати можуть бути використані для проведення подальших наукових досліджень з питань цифрової трансформації ринку ІКТ, а також для підготовки стратегічних документів на рівні міністерств, територіальних громад і міжнародних донорських проєктів.

Дисертація Гряника А.В. є самостійним науковим дослідженням, яке має високий теоретичний рівень і практичну спрямованість. Здобувачем повністю дотримано принципи академічної доброчесності.

Матеріали дисертації викладено послідовно й логічно, з дотриманням наукового стилю.

Дисертація відповідає вимогам п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти або наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (з

наступними змінами), а також вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40.

Враховуючи вищезазначене, вважаю, що дисертаційне дослідження Гряника Антона Володимировича на тему «Соціальний захист населення в умовах цифрової економіки» на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, а її автор — Гряник Антон Володимирович — може бути допущений до наступних етапів експертизи та заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка».

Науковий керівник:
професор з во кафедри економічної теорії
та економічних методів управління
економічного факультету
Харківського національного
університету імені В.Н.Каразіна,
д.е.н., проф.

Володимир СОБОЛЄВ

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 22:34:38 14.05.2026

Назва файлу з підписом: Гряник ВИСНОВОК_наук.керівника.pdf.asice

Розмір файлу з підписом: 146.5 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Гряник ВИСНОВОК_наук.керівника.pdf

Розмір файлу без підпису: 154.3 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: СОБОЛЄВ ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ

П.І.Б.: СОБОЛЄВ ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ

Країна: Україна

РНОКПП: 2063713613

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 22:34:37 14.05.2026

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F040000006EAE7401D3278406

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2026.04.06 13:00

ВИСНОВОК

наукового керівника на дисертаційну роботу

Гряника Антона Володимировича

«Розвиток ринку інформаційно-комунікаційних технологій в умовах цифрової економіки», подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Дисертаційна робота Гряника Антона Володимировича присвячена актуальній науковій проблемі дослідження розвитку ринку інформаційно-комунікаційних технологій в умовах цифрової економіки та оцінці впливу цифрової трансформації на соціально-економічні процеси. Актуальність теми дослідження обумовлена стрімким розвитком цифрових технологій, глобалізацією інформаційних процесів, трансформацією структури світових ринків та зростанням ролі інформаційно-комунікаційних технологій у забезпеченні економічного розвитку та конкурентоспроможності країн.

У дисертаційній роботі здобувачем здійснено комплексне дослідження функціонування ринку інформаційно-комунікаційних технологій на макро- та мікроекономічному рівнях, проаналізовано структурні елементи ринку ІКТ, систематизовано складові цифрової економіки та визначено особливості розвитку світового і національного ринку товарів та послуг ІКТ.

У процесі дослідження автором обґрунтовано теоретичні засади функціонування ринку інформаційно-комунікаційних технологій, систематизовано його структурні елементи та досліджено взаємозв'язки між складовими цифрової економіки. Значну увагу приділено аналізу зовнішньоторговельних операцій у сфері ІКТ, розвитку ринку інформаційних послуг, ринку смартфонів та мобільного програмного забезпечення.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у розробленні та удосконаленні методологічних підходів до оцінки розвитку ринку інформаційно-комунікаційних технологій та зовнішньоторговельних процесів у сфері ІКТ. Найбільш вагомим результатом є розроблений автором методологічний підхід до розрахунку коефіцієнтів реекспорту товарів ІКТ, який дозволяє здійснювати оцінку реекспортних операцій навіть за умов неповноти статистичної інформації. Також заслуговують на увагу удосконалені підходи до аналізу експортно-імпоротної діяльності країн на основі кластеризації часових рядів та аналізу динаміки зовнішньоторговельних процесів.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання запропонованих підходів для аналізу розвитку ринку ІКТ, оцінки міжнародних торговельних потоків, дослідження процесів цифровізації економіки та формування стратегічних напрямів розвитку цифрової економіки.

У процесі виконання дисертаційного дослідження Гряник Антон Володимирович продемонстрував високий рівень теоретичної підготовки, здатність до самостійного проведення наукових досліджень, уміння працювати з

міжнародними статистичними базами даних та застосовувати сучасні методи економіко-статистичного аналізу. Автор володіє навичками наукового узагальнення, аналізу та інтерпретації статистичної інформації, а також сучасними методами обробки даних.

Основні результати дослідження пройшли апробацію на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях і відображені у наукових публікаціях автора, у тому числі у фахових виданнях України.

Дисертаційна робота Гряника Антона Володимировича є самостійним завершеним науковим дослідженням, виконаним на належному теоретичному та методологічному рівнях. Отримані результати характеризуються науковою новизною, теоретичним та практичним значенням.

Вважаю, що дисертаційна робота «Розвиток ринку інформаційно-комунікаційних технологій в умовах цифрової економіки» відповідає вимогам, встановленим для дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її автор – Гряник Антон Володимирович – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – Економіка.

Науковий керівник:

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри статистики, обліку та аудиту
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна

Олексій КОРЕПАНОВ